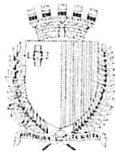

KAMRA TAD-DEPUTATI

HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLAMENT TA' MALTA

15to Marzu 2019

Onor. Etienne Grech
President tal-Kumitat Permanenti
dwar l-Affarijiet Soċjali

Rapport tal-Kunsill għall-Maltin li Jghixu Barra minn Malta għall-2018

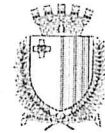
Skont l-Artiklu 7 (3) tal-Att dwar Kunsill għall-Maltin li Jghixu Barra minn Malta (Kap. 515) qiegħed ngħaddilek kopja tar-Rapport Annwali ta' dan il-Kunsill għall-2018.

Kopja ta' dan ir-rapport tqiegħdet fuq il-Mejda tal-Kamra fis-seduta tat-13 ta' Marzu 2018.

Inselli ghalik

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'A' followed by a wavy line.

Angelo Farrugia
Speaker

Ir-Rapport Annwali tal- Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta minn Jannar sa Diċembru 2018

Introduzzjoni

Dan ir-rapport ikopri x-xogħol li twettaq mill-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta (“il-Kunsill”) minn Jannar sa Diċembru 2018. Matul is-sena koncernata, saret il-ħatra ta’ tnax il-membri ġdid għall-Kunsill billi tnax-il membru tal-Kunsill kienu servew għal-żewġ perijodi ta’ tliet snin (sitt snin b’kollox) u għalhekk skont Art 5(2) tal-Att XX tal-2011 ma setgħux ikomplu fil-kariga tagħhom.

Meta saret l-għażla tal-membri l-godda ttiehed f’kunsiderazzjoni l-bilanċ tal- ġeneru – fil-fatt mit-12-il membru godda li nhatru, 6 huma ta’ sess femminili, biex issa minn 15-il membru seba’ huma femminili.

Iddaħħlu ukoll membri tat-tieni ġenerazzjoni, kif ukoll membri minn pajjiżi godda bħal Franza u l-Emerati Għarab Magħquda.

Il-membri l-godda ġew maħtura f’Ottubru 2018 u l-Kunsill gie ffurmat hekk:

Il-Ċerpersin tal-Kunsill

L-Onor Carmelo Abela, Ministru għall-Affarijiet Barranin u Promozzjoni tal-Kummerċ

Il-Membri tal-Kunsill

Is-Sur Angelo Grima
Is-Sa Anita Grillo
Mrs Antonella Berry-Brincat
Is-Sur Brandon Azzopardi
Is-Sa Claudia Caruana
Is-Sur Denis Muniglia
Is-Sa Edwidge Borg
Is-Sur Emanuel Camilleri
Id-Dott Josephine Ann Cutajar
Is-Sa Marie-Louise Previtera
Is-Sur Mario M Sammut
Is-Sur Shane Delia
Il-Prof Stephen Gatt
Is-Sa Susan Schembri

Segretarju tal-Kunsill: Is-Sur Joseph A Xerri

Il-Kunsill tal-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta zamm il-Laqqgħa Annwali tiegħu nhar it-Tlieta u l-Erbgħa, 20 u 21 ta’ Novembru 2018. Din kienet preseduta mill-Onorevoli Carmelo Abela, Ministru għall-Affarijiet Barranin u Promozzjoni tal-Kummerċ bħala Ċerpersin tal-Kunsill. Għal din il-laqqgħa attendew il-membri kollha barra s-Sa Anita Grillo, Mrs Antonella Berry-Brincat u s-Sur Angelo Grima, li kienu skuzati.

1.0 Id-Disa' Laqgħa tal-Kunsill għall-Maltin li jgħixu barra minn Malta

Id-Disa' Laqgħa tal-Kunsill f'Malta, skont Artiklu 6 paragrafu 4 tal-Att XX tal-2011, saret fis-Sala Borg Olivier fil-Ministeru għall-Affarijiet Barranin nhar it-Tlieta, 20 ta' Novembru u l-Erbgħa, 21 ta' Novembru 2018.

Minhabba li l-magġoranza tal-membri tal-Kunsill huma godda, it-temi principali tal-Aġenda kienu marbuta mal-introduzzjoni tal-membri tal-Kunsill u spjegazzjoni tal-ħidma li kienet mistennija minnhom. Għalhekk fl-Aġenda ġew inkluzi: spjegazzjoni dettaljata tal-Att XX tal-2011 u diversi proċeduri.

Ġew diskussi wkoll: il-Kumitati Reġjonali, revizjoni tal-Att XX tal-2011; Kodiċi ta' Etika, Konvenzjoni 2020. Inghata rendikont tal-ħidma li saret dwar id-deċizzjonijiet li kienu ttieħdu fil-Laqgħa Annwali tas-sena ta' qabel (2017)

2.0 Deciżjonijiet

Waqt il-Laqgħa tal-Kunsill ittieħdu dawn id-deċizzjonijiet:

2.1 Approvazzjoni tal-Minuti tal-Laqgħa Annwali għas-sena 2017

Il-Kunsill iddiskuta l-possibbiltà li dak li jkun wettaq l-istess Kunsill, kif ukoll il-minuti approvati tal-Kunsill, jitpoġġew fuq il-website tal-Ministeru għall-Affarijiet Barranin u l-Promozzjoni tal-Kummerċ. Sar qbil li jekk ma hemm l-ebda projbizzjoni fil-Liġi li jsir dan, il-minuti kellhom jiġu ppublikati fuq dan il-website.

Giet ukoll diskussa l-possibbiltà li l-Kunsill ikollu l-Facebook tiegħu, iżda biex isir dan kien meħtieġ li jsiru ttejjijiet fosthom li jkun hemm linji gwida dwar t-tħaddim u amministrazzjoni ta' din il-paġna.

2.2 Rapport Direttorat għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta

2.2.1 L-App The Malta Travel Point tal-Ministeru tal-Affarijiet Barranin u l-Promozzjoni tal-Kummerċ kellu jiġi estiż biex joffri servizzi għall-bżonnijiet tad-Diaspora Maltija. Jekk possibbli kellu jkun hemm item speċifiku fuq dan l-App dedikat propju għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta.

2.2.2 Kellhom isiru diskussjonijiet ma' Identità' Malta dwar dawk il-Maltin li kienu emigraw lejn l-Afrika ta' Fuq, inkluż dawk li issa jinsabu f'pajjiżi diversi, fosthom fi Franza, biex jkunu mgħejjuna jakkwistaw iċ-ċittadinanza Maltija.

2.2.3 Il-Kunsill qed jirrikmanda wkoll bdil fl-Att taċ-Ċittadinanza biex Maltin tal-Ħames u s-Sitt generazzjoni, li ma jistgħux japplikaw għaċ-ċittadinanza minhabba li d-dokumenti tal-antenati tagħhom inqerdu, jkunu jistgħu japplikaw permezz ta' dokumenti alternattivi fosthom ċertifikati tal-magħmudija.

2.3 Rwol tas-Segretarjat tas-CMLA

Wara li saret diskussjoni dwar ir-rwol tas-segretarjat li jinkludu z-żamma ta' Registru ta' Organizzazzjonijiet ta' Maltin li jgħixu barra minn Malta (Formola O) u r-Registru ta' Persuni Prominenti Maltin li jgħixu barra minn Malta (Formola P), gie deciż li l-Kunsill iħalli d-deċiżjoni ta' min jiġi aċċettat f'idejn is-Segretarju tal-Kunsill u d-Direttur għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta ħlief f'kazi fejn ikun hemm xi dubbji dwar l-applikanti. F'dan il-każ l-applikazzjoni trid tiġi diskussa mill-Kunsill qabel tiġi approvata jew miċħuda..

2.4 Vizjoni

Il-membri tal-Kunsill mitluba jagħtu l-vizjoni tagħhom dwar il-ħidma futura tal-Kunsill għamlu dawn is-suggerimenti:

2.4.1 Li jsir programm fejn zgħażaġh Maltin li jgħixu barra minn Malta jiġu offruti zjarat f'Malta sponsorjati mill-Gvern biex dawn isiru jafu l-pajjiż tal-origini tagħhom aħjar. Wiehed jista' jipprova jagħmel ftehim bilaterali kif hemm mal-Istati Uniti li jipprovdi biex studenti jiġu Malta jistudjaw għal tliet xhur.

2.4.2 Il-generazzjoni zagħżuġha fid-Diaspora Maltija tista' wkoll issir taf aktar dwar il-kultura Maltija permezz ta' attivitajiet kulturali, bħal ma huma l-festi, esibizzjonijiet eċċ, organizzati mill-komunitajiet Maltin. Il-Gvern jista' jgħin billi jipprovdi 'artifacts' biex jgħin f'dawn l-attivitajiet fosthom fl-organizzazzjoni ta' esibizzjonijiet u twaqqif ta' mużewijiet.

2.4.3 Li tiġi studjata l-possibbiltà li jsir ftehim mal-Gvern Awstraljan li jiftaħ il-bibien għal xi haddiema Maltin li jixtiequ jfittxu xogħol f'dak il-kontinent.

2.4.4 Qed ikun hemm diffikultà kbira biex jinstabu għalliema tal-ilsien Malti u għalhekk sar suggeriment biex għalliema Maltin jiġu mħajra biex fil-vaganzi tas-sajf jmorru jgħallmu f'dawn l-iskejjel.

2.4.5 Sar suggeriment li l-Gvern Malti jipprova jilhaq ftehim mal-Gvern Kanadiz bħal dak li hemm mal-Awstralja dwar servizzi ta' saħħa.

2.5 Kodiċi ta' Etika għall-Membri tal-Kunsill

Il-Kunsill iddiskuta abbozz ta' Kodiċi ta' Etika għall-membri tal-Kunsill. Dawn il-Kodiċi ġew ifformulati bl-iskop li l-membri tal-Kunsill ikunu mgħejjuna fit-twettiq tal-ħidma tagħhom. Wara li saru xi emendi dan il-Kodiċi ġie approvat u daħal fis-seħħ immedjatament.

2.6 Il-Ħames Konvenzjoni għall-Maltin li jgħixu Barra minn Malta

Wara li nġhata tagħrif dwar l-origini, l-organizzazzjoni u l-iskop tal-Konvenzjoni għall-Maltin li jgħixu Barra minn Malta mid-Direttur għall-Maltin li jgħixu Barra minn Malta, saret diskussjoni dwar l-organizzazzjoni tal-Ħames Konvenzjoni għall-Maltin li jgħixu Barra minn Malta li ser issir fl-2020. Sar qbil li l-membri tal-Kunsill kellhom jissuggerixxu targets speċifiċi għal din il-Konvenzjoni. Malli dawn it-targets jiġu approvati d-Direttorat għall-Maltin li jgħixu Barra minn Malta kellu jidentifikaw persuni li jistgħu jippreparaw prezentazzjoni dwar is-suggetti magħżula. Kellu wkoll mill-aktar fis jitwaqqaf Kumitat Organizzattiv biex jagħmel il-preparazzjonijiet meħtieġa għall-Konvenzjoni.

2.7 Twaqqif ta' Kunsilli Reġjonali

Wara diskussjoni fit-tul, sar qbil li jibda jithaddem l-Art 5.5 tal-Att XX ta' 2011 li jittratta dwar it-twaqqif ta' Kunsilli Reġjonali. Skont dan l-artiklu, dawn il-Kunsilli għandhom ikunu esklussivament responsabbli u marbutin li jagħtu kont lejn il-Kunsill. L-għamla tagħhom għandha tkun fi hdan il-kompetenza esklussiva tal-Kunsill.

L-għan prinċipali ta' dawn il-Kunsilli huwa li jkun hemm bdil ta' nformazzjoni mad- Diaspora Maltija. Fl-għażla tal-membri ta' dawn il-Kunsilli Reġjonali għandha tingħata

attenzjoni speċjali għal dawk ir-Regjuni u stati li ma humiex direttament rappreżentati fil-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta.

Sar qbil li jsir dokument dwar d-drittijiet, l-obbligi u r-responsabilitajiet, kif ukoll it-tħaddim ta' dawn il-Kunsilli. Wara li dan id-dokument ikun approvat għandhom jitwaqqfu l-ewwel Kumitati Reġjonali fil-pajjizi, stati u reġjuni kif maqbul waqt il-Laqgħa.

2.8 Agġornament tal-Att XX tal-2011

Fil-Laqgħat Annwali ta' qabel kienu diskussi proposti biex isiru xi emendi fil-Att XX tal-2011. Dawn l-aktar li kienu jittrattaw xi definizzjonijiet fosthom dik ta' komunità Maltija... Wara diskussjonijiet mal-Uffiċju tal-Avukat Ġenerali, inħass li jkun aktar xieraq li, billi għadda ċertu żmien u saru ċertu żviluppi fil-qasam tal-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta, li ssir revizjoni sħiha tal-Att u jekk jehtieg dan jiġi emendat.

Għalhekk gie deċiż li kellha tibda hidma biex fil-Laqgħa Annwali li jmiss jiġu ppreżentati l-emendi mixtieqa għall-Att XX tal-2011. Din il-hidma kellha tinkludi konsultazzjoni ma diversi entitajiet fosthom il-kommunitajiet tal-Maltin li jgħixu barra minn Malta. Inħatar sotto-kumitat minn fost il-membri tas-CMLA biex jieħdu hsieb dan ix-xogħol, filwaqt li d-Direttorat għall-Maltin li Jgħixu barra minn Malta kellu jidentifika konsulent legali biex jgħin f'din il-hidma.

3.00 Hidma

3.1 Matul is-sena 2018, id-Direttur tad-Direttorat għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta flimkien mas-Segretarju tal-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta kellhom diversi laqgħat biex jiddiskutu u safejn hu possibbli jgħinu biex jiġu mplimentati d-deċiżjonijiet li ttieħdu waqt il-Laqgħa Annwali tal-Kunsill għall-Maltin li Jgħixu Barra minn Malta li saret f'Ottubru 2017.

Fost dawk li saru laqgħat magħhom kien hemm:

1. Il-Kummissarju tat-taxxi Interni, *is-Sur Marvin Gaerty*
2. Iċ-Ċermen Eżekuttiv tal-Awtorità tal-Ippjanar, *is-Sur Johann Buttigieg*
3. Il-Avukat Ġenerali, *Dott Peter Grech*
4. Ir-Rappreżentant tal-MUESEC: *Ms Lynn Marie Spiteri*
5. Rappreżentat tad-Dipartiment tal-Edukazzjoni: *Sur Stephen Cachia, Direttur Ġenerali (Kurrikulu)*

F'dawn il-laqgħat gew diskussi d-deċiżjonijiet li ttieħdu fl-aħħar Laqgħa Annwali tal-Kunsill għall-Maltin li jgħixu Barra li għandhom x'jaqsmu ma' dawn l-entitajiet.

3.2 Programm Consul on the Move

Wara li fil-faži ta' prova dan il-programm kien ta' suċċess u kien hemm reazzjoni favorevoli, il-Kabinett approva memo tal-Ministru għall-Affarijiet Barranin u Promozzjoni tal-Kummerċ biex dan il-programm isir wieħed permanenti.

Bħalissa dan il-programm qed jiġi offrut f'ħames pajjizi: l-Istati Uniti tal-Amerika, il-Kanada, ir-Renju Unit, l-Awstralja u l-Italja.

Fil-faži ta' prova s-servizz ingħata prinċipalment f'lokalitajiet l-bogħod minn fejn hemm servizz stabbilit bħala ma huma Ambaxxati u Kummissjoni Għolja Maltin biex jintlahqu

dawk il-kommunitajiet Maltin li kien jehtigilhom li jivvjagġaw fit-tul biex jiksbu s-servizz ta' passaporti, ċittadinanza, eċċ.

Issa dan is-servizz ser jiġi estiż għall-bliet u lokalitajiet oħra. Attwalment diġà ġew identifikati l-ewwel lokalitajiet fejn ser jibda jingħata s-servizz tal-Consul on the Move.

3.3 Dewmien esagerat fl-ipproċessar ta' applikazzjonijiet għaċ-ċittadinanza Maltija

Wara li l-Aġenzija Identità' Malta ziedet in-numru ta' impjegati, il-proċess tal-applikazzjonijiet thaffef u l-bicċa l-kbira tal-applikazzjonijiet kollha li kienu daħlu sa' Diċembru 2017 kienu ġew proċessati. Il-proċess qabad ritmu tajjeb b'zieda ta' kwazi id-doppju u anke it-triplu ta' numru ta' applikazzjonijiet proċessati fuq is-snin ta' qabel.

Billi t-tul li jieħu l-proċess jiddependi wkoll fuq iż-żmien li jittiehed biex il-Unit tirċievi applikazzjonijiet mill-Ambaxxati, l-Ambaxxati u l-Konsulati ġew mitluba biex kemm jista jkun jieħdu mill-inqas żmien biex jipproċessaw l-applikazzjonijiet u jgħaddu applikazzjonijiet għaċ-ċittadinanza lil Identity Malta.

3.4 L-impatt tal-liġijiet dwar l-iżvilupp ta' proprjetà fuq il-Maltin li jgħixu barra minn Malta

Waqt il-Laqgħa Annwali tal-Kunsill (2017) kien intwera thassib dwar il-harsien tad-drittijiet ta' Maltin li jgħixu Barra minn Malta u li għandhom proprjetà f'Malta.

L-Awtorità' tal-Ippjanar offriet li twaqqaf skema li permezz tagħha dawk kollha li għandhom interess f'xi proprjetà f'Malta u Għawdex jkunu jistgħu jirreġistraw l-interess tagħhom mal-Awtorità' tal-Ippjanar u malli din l-Awtorità' tirċievi xi applikazzjoni għal xi xogħol fuq dik il-proprjetà, min ikun irreġistra nteress f'dik il-proprjetà, jiġi nformat dwar dan minn l-Awtorità' tal-Ippjanar. Għal din ir-registrazzjoni mistennija jkun hemm xi hlas żgħir. Dan jgħin biex ikun żgurat l-interessi tas-sid tal-proprjetà jkunu mħarsa.

Mistennija li jsiru arrangamenti wkoll biex l-avvizi li jsiru mill-Awtorità' tal-Ippjanar fil-media lokali jkunu jistgħu wkoll jitwasslu lill-membri tas-CMLA, l-Ambaxxati u il-Konsulati.

Sar qbil ukoll biex fejn hu possibbli ż-żmien li fih ikunu jistgħu jsiru oġġezzjonijiet, eċċ jitwal għal 30 jum.

3.5 Revizjoni tar-rati ta' taxxa fuq id-dhul applikabbli għal dawk mhux residenti f'Malta biex ikunu aktar ġusti u titneħħa in-natura eċċessivament punittiva tagħhom

Din il-materja kienet diskussa aktar minn darba mill-Kunsill, fejn xi kunsillieri lmentaw dwar il-fatt li, għalkemm ċittadini Maltin, huma kienu qed iħallsu l-istess taxxa bħal barranin.

Il-Kummissarju tat-Taxxi Interni, is-Sur Marvin Gaerty, ikkonferma, li billi Malta hija membru tal-Unjoni Ewropeja, mhux possibbli li ssir diskriminazzjoni bejn Maltin li jgħixu barra minn Malta u ċittadini tal-Unjoni Ewropeja oħra. Sadanittant, fuq decizjoni li kienet ittiehed fil-Laqgħa Annwali nkiseb tagħrif dwar ir-rata ta' taxxa applikabbli għall-Maltin li jgħixu barra minn Malta u barranin oħra, liema tagħrif ngħadda lill-membri tal-Kunsill.

3.6: Implimentazzjoni ta' Sistema t'Avvizi Kmieni

Il-proċess biex il-membri tal-Kunsill ikunu informati dwar żviluppi fil-qasam lokali, Nazzjonali u tal-EU dwar liġijiet, konsultazzjonijiet pubbliċi u materji oħra beda jifhaddem u mistenni li jkun estiż meta l-'Maltese Living Abroad Group jibda jiffunzjona.

3.7: Pjattaforma diġitali għat-tagħlim tal-lingwa Maltija

F'laqgħa li saret mas-Sur Stephen Cachia, Direttur Ġenerali (Kurrikulu - edukazzjoni) għet diskussa il-Pjattaforma Digitali għat-tagħlim tal-Ilsien Malti. Is-Sur Cachia spjega li din il-pjattaforma hija parti minn proġett li jkopri elementi oħra. Bħalissa qed isiru l-aħħar preparamenti, fosthom billi jsiru abbozzi ta' lezzjonijiet (*sample lessons*) u prova ta' vizwali u ttejjiet oħra bil-mira li sal-aħħar ta' 2018 tinhareg it-tender biex fis-sena 2019 din il-pjattaforma tibda tithaddem.

3.8 It-twaqqif tar-Registru ta' Organizzazzjonijiet ta' Maltin li jgħixu barra minn Malta (Formola O) u r-registru ta' Persuni Prominenti Maltin li jgħixu barra minn Malta (Formola P)

Skont l-Art 10 (1-3) tal-Att XX tal-2011 tippovdi għaż-żamma ta' Registru ta' Organizzazzjonijiet ta' Maltin li jgħixu barra minn Malta (Formola O) u r-Registru ta' Persuni Prominenti Maltin li jgħixu barra minn Malta (Formola P).

Wara diskussjonijiet fit-tul, il-Kunsill approva l-formuli tal-applikazzjonijiet għal dawn ir-registrazzjonijiet. Dawn tqassmu fid-diversi Ambaxxati u Konsulati, kif ukoll tpoġġew fuq il-website tal-Ministeru għall-Affarijiet Barranin u Promozzjoni tal-Kummerċ. Bdejna nirċievu għadd ta' applikazzjonijiet, għalkemm wiehed kien jistenna li n-numru ta' dawk li japplikaw ikun akbar u għalhekk ser issir hidma biex dan is-servizz ikun aktar magħruf fost id-Diaspora Maltija.

3.9: Servizz Bankarju għall-Maltin li jgħixu barra minn Malta

L-għeluq tal-uffiċji rappreżentattivi taż-żewġ Banek prinċipali Maltin fl-Awstralja u l-Kanada, holoq diffikultajiet u kien qed jaffettwa hażin lill-emigranti Maltin, speċjalment dawk li m'humiex midhla tal-internet.

Għalhekk il-Kunsill kien iddeċieda li ssir hidma biex wiehed jekk jista' jkun isib soluzzjoni għal din il-problema.

Saru laqgħat ma rappreżentanti tal-Bank of Valletta u l-HSBC dwar l-ilmenti minn Maltin li jgħixu Barra minn Malta ta' nuqqas ta' servizz effiċjenti minn dawn il-Banek wara li f'dawn l-aħħar snin ingħalqu l-fergħat ta' dawn il-Banek fl-Awstralja u l-Kanada .

Il-Bank Of Valletta informana li kien poġġa dettalji kif il-klijenti jistgħu' u jikkuntattjaw lill-Bank u jressqu l-mistoqsijiet tagħhom. L-HSBC joffri servizz simili miċ-ċentru tagħhom fis-Swatar.

3.10: It-tagħlim tal-Istorja tal-Emigrazzjoni fl-Iskejjel Maltin.

Il-Ministeru tal-Edukazzjoni riveda l-Kurrikulu Nazzjonali biex jinkludi t-tagħlim dwar l-Istorja tal-Emigrazzjoni fil-Livelli kollha tal-Edukazzjoni. It-tagħlim dwar l-istorja tal-Emigrazzjoni ssir ukoll f'xi korsijiet fl-Università ta' Malta.

3.11 Fondi tal-Unjoni Ewropea għal avvenimenti kulturali organizzati barra minn Malta għad-Diaspora Maltija

Kemm ilu jiltaqa' l-Kunsill, il-membri dejjem insistew dwar il-htieġa li l-kultura u l-ilsien Malti jkomplu jixterdu fost il-Maltin li jgħixu barra. Ċertu komunitajiet kienu qed isibuha diffiċli biex ikomplu jagħmlu dan minhabba nuqqas ta' fondi u għalhekk dawn staqsew dwar il-possibilità li fondi tal-Unjoni Ewropea jiġu allokatu għal dan il-għan.

Waqf il-laqgħa li saret mal- MEUSAC gie spjegat li entitajiet ibbazati fl-Awstralja jew il-Kanada mhumiex eliġibbli biex jibbenifikaw minn fondi tal-Unjoni Ewropejam bl-eċċezzjoni ta' ċertu tipi ta' proġetti taħt il-programmi ta' fondi Horizon 2020 u Erasmus+. Entitajiet fl-Awstralja u l-Kanada ma jistgħux japplikaw direttament bhala 'lead applicants' u jmxexxu l-proġetti. Izda huma jistgħu jibbenifikaw biss bhala partners.

Horizon 2020 hu il-programm ta' fondi Ewropew għar-riċerka u l-innovazzjoni li jippermetti riċerkaturi fl-Awstralja sabiex jipparteċipaw f'ċerti proġetti ta' riċerka finanzjati minn Horizon 2020.

Fil-qasam tal-Edukazzjoni u ż-Żgħażaġh, taħt il-programm Erasmus+, entitajiet ibbazati fl-Awstralja u l-Kanada, jistgħu jieħdu sehem f'dawn il-programmi:

1. Attivitajiet Jean Monnet
2. Strategic Partnerships
3. Knowledge Alliances (entitajiet mill-Kanada mhumiex eliġibbli għal din il-kategorija)
4. Proġetti fil-qasam ta' Capacity Building fil-qasam taż-Żgħażaġh.

Iktar informazzjoni dwar dawn il-fondi tista' tinkiseb mill-Gwida tal-Programm Erasmus+ : [Erasmus+ Programme Guide](#). Id-*deadlines* u kriterji ta' parteċipazzjoni ta' dawn il-programmi jistgħu jinbidlu minn sena għall-oħra.

Il-MEUSAC tista' toffri għajnuna fil-mili ta' formoli għall-applikazzjonijiet għall-fondi Ewropej basta tkun għaqda Maltija li tkun ha tissottometti l-applikazzjoni. *Partners* għall-proġetti jistgħu jinstabu permezz tas-sit elettroniku [SALTO](#).

3.12: Il-proposti dwar ir-Roadmap ipprezentati mis-sotto kumitat f' Diċembru 2016

Ir-Road Map bi proposti dwar il-hidma tad-diversi entitajiet tal-Gvern Malti u entitajiet oħra biex jissahħu r-relazzjonijiet mad-Diaspora Maltija u biex jittieħdu azzjonijiet favur l-istess Diaspora giet approvata. Mistenni li tibda ssir hidma biex din tigi mplimentata fis-snin li gejjin.

3.13 Restrizzjonijiet tal-Malta Post dwar fdalijiet umani li ġew “cremated”

Maltin li jgħixu fl-Istati Uniti ġew irrifjutati milli jibgħatu l-urni bil-fdalijiet umani ta' dawk li jkunu kremati bil-Posta biex imbagħad jindifnu Malta.

Saret laqgħa, kif ukoll korrispondenza, dwar it-trasport tal-*human remains*, wara li jkunu kremati, izda għalkemm ingħatjna nformazzjoni dwar it-trasport ta' dawn il-fdalijiet permezz ta' *transporters* privati, ma wasalniex fi ftehim biex dawn ikunu jistgħu jintbagħatu bil-posta. Għalhekk qed isir sforz biex isiru laqgħat oħra dwar din il-kwistjoni.

3.14: L-iffaċilitar ta' opportunitajiet għal persuni professjonali, artisti u kummerċjanti Maltin li jgħixu barra minn Malta biex jaqsmu t-talenti tagħhom ma' dawk li joqgħodu Malta

Il-Kunsill hass li għandu jkun hemm iktar skambji bejn nies bħal avukati, kummerċjanti eċċ li jgħixu barra u dawk li joqgħodu Malta. Hemm hafna xi jsir biex it-talenti li hemm, hemm barra, mhux biss inkunu nafu bihom imma li safejn nistgħu jkollna kontribut minnhom.

Il-'Maltese Living Abroad Coordinators Group' ser jaħdem biex jintlaħaq dan il-għan. Sadanittant il-membri tal-Kunsill ġew mhegga biex fejn hu meħtieġ jieħdu inizjattiva huma stess biex isiru skambji bejn iż-żewġ naħat.